

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 22.11.2006
KOM(2006) 714 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI

Gospodarka UE: przegląd za 2006 r.

WZMOCNIENIE STREFY EURO: NAJWAŻNIEJSZE PRIORYTETY POLITYKI

{SEK(2006) 1490}

KOMUNIKAT KOMISJI

Gospodarka UE: przegląd za 2006 r.

WZMOCNIENIE STREFY EURO: NAJWAŻNIEJSZE PRIORYTETY POLITYKI

Strefa euro funkcjonuje od ośmiu lat – w tym czasie euro ugruntowało swoją pozycję silnej i stabilnej waluty na rynkach krajowych i międzynarodowych i stało się jednym z filarów międzynarodowego systemu monetarnego. Euro stanowi jedno z najważniejszych narzędzi globalnych transakcji finansowych, które odmieniło oblicze międzynarodowych rynków kapitałowych. Na całym obszarze unii walutowej zapewniło ono utrzymanie inflacji na niskim poziomie i stabilizację ekonomiczną. Uchroniło również gospodarki państw członkowskich przed skutkami wahań kursów walut, które w przeszłości dotyczyły je w okresach globalnych napięć finansowych.

Nie oznacza to jednak, że strefa euro funkcjonuje w pełni sprawnie, ani że zrealizowano już wszystkie założenia polityki. Słaby wzrost oraz utrzymujące się różnice w zakresie tempa wzrostu i stóp inflacji nadal budzą wątpliwości co do tego, czy procesy dostosowań wewnętrznych w strefie euro działają sprawnie, oraz czy członkowie strefy w pełni uwzględnili implikacje funkcjonowania w ramach unii walutowej w swojej polityce ekonomicznej. Jeśli te różnice miałyby doprowadzić do napięć, mogłyby to osłabić spójność w strefie euro, utrudnić koordynację polityk i skomplikować realizację wspólnej polityki pieniężnej.

Problemy te należy rozpatrywać w kontekście nasilonej konkurencji międzynarodowej, starzenia się społeczeństw i utrzymujących się nierównowag w gospodarce światowej. Aby pewnie stawić czoła przyszłym wyzwaniom i zabezpieczyć trwały wzrost, decydenci polityczni muszą stworzyć odpowiednie zachęty ekonomiczne, właściwie ukierunkować nadzór oraz zapewnić pełną efektywność ładu administracyjno-regulacyjnego w strefie euro.

Problemy strefy euro należy również rozpatrywać w szerszej perspektywie Unii Europejskiej, tak, aby poprzez ukierunkowane działania polityczne członków strefy euro sprzyjać zbieżnym interesom wszystkich państw członkowskich, a nie działać na ich szkodę. Można i należy dążyć do uzyskania synergii, na przykład pomiędzy sprawnym dostosowaniem w strefie euro a szeroko pojętymi priorytetami strukturalnymi strategii lizbońskiej oraz strategii rynku wewnętrznego i handlu. Należy natychmiast określić i przedstawić możliwe opcje polityczne, które doprowadzą do podjęcia konkretnych działań. Za podstawę należy przyjąć zagadnienia określone w Rocznym przeglądzie sytuacji w strefie euro za 2006 r., przy czym ich podstawy analityczne powinny zostać pogłębione¹.

¹ „Roczny przegląd sytuacji w strefie euro”, komunikat Komisji, COM(2006) 392 z 12.7.2006 r.

Przegląd gospodarczy UE za 2006 r.², opublikowany wraz z niniejszym komunikatem, skupia się na kwestiach wynikłych z najnowszych doświadczeń związanych z procesami dostosowawczymi w strefie euro. Na podstawie analizy tych doświadczeń w przeglądzie podkreśla się niedoskonałości w funkcjonowaniu unii walutowej, tworząc podstawę dla działań mających na celu zwiększenie zdolności dostosowawczych oraz elastyczności UGW w nadchodzących latach.

Różne doświadczenia w pierwszych latach funkcjonowania strefy euro

Przygotowania do wprowadzenia unii walutowej w Europie zostały zdominowane przez debatę na temat kosztów i korzyści związanych z euro oraz warunków koniecznych dla powodzenia unii. W okresie bezpośrednio poprzedzającym wprowadzenie euro, które nastąpiło w 1999 r., jedną z najważniejszych kwestii było to, w jaki sposób kraje dostosują się do wstrząsów i różnic konkurencyjności w warunkach małej mobilności siły roboczej, niepełnej integracji rynków produktów i usług oraz zachowania krajowej autonomii budżetowej. W tym czasie często przewidywano, że europejska unia gospodarcza i walutowa poniesie klęskę i przestanie istnieć.

Doświadczenie nie potwierdziło tych pesymistycznych prognoz. Euro szybko ugruntowało swoją pozycję silnej i stabilnej waluty. Gospodarki strefy euro zaskakująco dobrze zareagowały na międzynarodowe wstrząsy, takie jak ponaddwukrotny wzrost cen ropy oraz skutki międzynarodowych zawirowań finansowych. W porównaniu do podobnych sytuacji w przeszłości, inflacja również utrzymała się na nadzwyczaj niskim i stabilnym poziomie, czego dowodem jest bardzo mały wpływ wzrostu cen energii na inflację i płace. Dzięki temu członkowie strefy euro mogli skorzystać z dogodnych jak nigdy dotąd warunków finansowych w sytuacji coraz głębszej integracji gospodarczej wynikającej ze wzmacniającego wpływu UGW i rynku wewnętrznego.

Pomimo tych sukcesów gospodarki niektórych krajów w strefie euro nie zawsze dostosowywały się do specyficznych zmian zachodzących na ich obszarze tak bezproblemowo lub tak szybko, jak byłoby to wskazane. Jest rzeczą naturalną, że dostosowanie w ramach unii walutowej odbywa się przy zróżnicowanych stopach inflacji i różnym tempie wzrostu w poszczególnych krajach. Jednak dość powolne tempo dostosowań spowodowało w niektórych przypadkach długotrwałe różnice poziomu inflacji i sporą nierównowagę rachunków obrotów bieżących w pierwszych latach po wprowadzeniu euro. Wspomniana nierównowaga odpowiada również za pewne różnice w zakresie tempa wzrostu, które były o wiele większe, niż można było oczekiwać w kontekście produkcji potencjalnego. Gdyby dostosowywanie przebiegało sprawniej, gospodarki, które zaczęły zwalniać tempo wzrostu w efekcie utraty konkurencyjności, szybciej wróciłyby do swoich średniookresowych trendów wzrostu. Podobnie okresy występowania wysokiej inflacji w danym kraju (w porównaniu ze średnią w strefie euro) nie trwałyby tak długo. Mówiąc bardziej ogólnie, gospodarka strefy euro nie była jeszcze w stanie utrzymać dużego wzrostu i zatrudnienia

² Gospodarka UE: przegląd za 2006 r., „Adjustment dynamics in the Euro area. Experiences and Challenges” („Dynamika dostosowania w strefie euro: doświadczenia i wyzwania”), Gospodarka Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych, http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2006/the_eu_economy_review2006_en.htm

przez dłuższy okres.

Łatwo byłoby zrzucić całą winę za trudności dostosowawcze na fakt, że niektórzy członkowie strefy euro ociągali się z działaniami mającymi na celu wzmocnienie polityki fiskalnej i przeprowadzenie reform strukturalnych. Odegrało to oczywiście istotną rolę, ale trzeba również pamiętać, że podmioty gospodarcze i decydenci polityczni stanęli przed nowymi nieprzewidywanymi wyzwaniami związanymi z dostosowaniem się do warunków unii walutowej. Na przykład zmiany na rynkach finansowych miały większy niż przewidywano wpływ na powstawanie nierównowagi oraz na trendy konsumpcyjne i inwestycyjne. Ponadto zmiany gospodarcze oddziaływały na siebie wzajemnie oraz na inicjatywy polityczne, prowadząc do wzajemnie wzmacniających się konsekwencji.

Dokładniejszego wyjaśnienia długotrwałych różnic tempa wzrostu, stóp inflacji i sald obrotów bieżących w strefie euro można uzyskać analizując następujące elementy:

Długotrwały brak równowagi i zmiany realnych efektywnych kursów walut w pierwszych latach funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej można powiązać ze zjawiskami, jakie zaszły w okresie **poprzedzającym unię walutową**. W niektórych krajach obejmowały one silny spadek stóp procentowych podczas przygotowań do przyjęcia euro oraz zmniejszenie ograniczeń kredytowych dla gospodarstw domowych w wyniku lepszej dostępności kredytów na bardziej zintegrowanym rynku finansowym. Również zjednoczenie Niemiec wywarło wymierny wpływ na względną konkurencyjność w strefie euro. W poszczególnych krajach, nastąpiły również zmiany produktywności w sektorach dóbr handlowych i niehandlowych, które nałożyły się na efekty zmian w przepływach migracyjnych i turystyce.

W pewnych przypadkach ważnym czynnikiem dla poszczególnych gospodarek strefy euro było **wzajemne oddziaływanie na siebie** zmian ekonomicznych, które zwiększało nierównowagę rachunków obrotów bieżących i przedłużało czas jej występowania. Dobrym przykładem jest tu silne i trwałe przesunięcie zasobów do sektora dóbr niehandlowych, takich jak inwestycje w nieruchomości, wzmocnione przez nakładające się na siebie skutki spadku premii za ryzyko, zmniejszenia ograniczeń kredytowych, migracji, turystyki i zjawisk demograficznych.

W niektórych przypadkach dostosowanie utrudniało wzajemne oddziaływanie **polityki krajowej** i zachowania rynkowego. Na przykład na początku obecnego dziesięciolecia w Holandii wystąpiły efekty procykliczne na rynku pracy i rynkach finansowych; z perspektywy czasu widać, że wystąpiły one również w polityce fiskalnej. Te czynniki złożyły się na wystąpienie cyklu koniunktury-dekonunktury, co jest zaskakującym zjawiskiem w kraju, który *de facto* był członkiem unii walutowej od około trzydziestu lat. Bardziej powszechnym doświadczeniem w strefie euro były trudności z oceną podstawowych wyników budżetowych podczas charakterystycznych dla poszczególnych krajów cykli dostosowawczych, co uwydatniło zagrożenia związane z planowaniem polityki fiskalnej w okresach dobrej koniunktury.

Ceny i płace w niektórych przypadkach zbyt wolno dostosowywały się do cyklicznych zmian warunków krajowych, szczególnie w okresach zmniejszonej aktywności gospodarczej. Ów brak elastyczności zaistniał pomimo zastosowania bardzo umiarkowanej polityki w dziedzinie płac, która pomogła zmniejszyć bezrobocie strukturalne. Czynnikiem sprawczym był wolny wzrost produktywności, wskutek którego realna deprecjacja znacząco obciążała płace.

Gospodarki europejskie mają silną tendencję do **wpływania na siebie wzajemnie**. Analiza doświadczeń związanych z dostosowaniem pokazuje na przykład, że boom mieszkaniowy w kilku gospodarkach będzie miał wpływ zarówno na popyt na dobra handlowe, jak i na poziom stóp procentowych u innych członków strefy euro. Zmiany fiskalne i płacowe, które oddziałują na siebie wzajemnie podczas procesów dostosowawczych, mają wpływ na inne gospodarki wchodzące w skład unii walutowej, zarówno poprzez zmiany popytu, jak i konkurencyjności.

Wzajemne oddziaływania w **gospodarce globalnej** mogą również rzutować na poszczególnych członków strefy euro w sposób powodujący problemy dostosowawcze w unii walutowej. Ze względu na zróżnicowanie geograficzne i różne specjalizacje sektorowe poszczególnych państw członkowskich, ich gospodarki w różnym stopniu odczuwają zmiany w handlu światowym, wahania światowych cen oraz zmiany sytuacji na międzynarodowych rynkach eksportowych i wartości euro w stosunku do walut głównych partnerów handlowych. Kwestie te nabierają szczególnego znaczenia, jeżeli uwzględnić pojawiające się znaczne nierówności na rynku światowym.

Ponadto poszczególne kraje miały znacząco różne doświadczenia związane z **konwergencją nominalną i realną**, co po części było odzwierciedleniem zróżnicowanego podejścia do polityki gospodarczej. Podczas konwergencji nominalnej niektóre gospodarki, na przykład hiszpańska, przeznaczyły środki zaoszczędzone na wypłacie odsetek na osiągnięcie trwałej poprawy sytuacji budżetowej, natomiast inne (takie jak włoska) nie wykorzystały w pełni tej możliwości. W toku konwergencji realnej w różnych państwach osiągano różne rezultaty, czego przyczyną były zarówno polityka gospodarcza, jak i czynniki rynkowe. W Portugalii ekspansywna polityka fiskalna podczas silnego boomu zwiększyła presję cykliczną, a poza tym ograniczyła elastyczność budżetową i odporność gospodarki podczas późniejszej dekonunktury. Jednocześnie zasoby zostały w znacznym stopniu przesunięte do sektora dóbr niehandlowych, chociaż produktywność była słaba. Następstwem tego były niewystarczające podstawy do trwałego nadrobienia strat. Mocno kontrastowało to z pozytywnymi doświadczeniami na podobnym etapie konwergencji realnej w Irlandii.

Konieczne są działania mające na celu zapewnienie płynnego funkcjonowania strefy euro

Z powyższej analizy może wynikać szereg wniosków politycznych, których zastosowanie będzie sprzyjać coraz bardziej płynnemu funkcjonowaniu unii walutowej w przyszłości. Krajową politykę fiskalną należy prowadzić w sposób ostrożny, tak aby zminimalizować jej negatywny wpływ na inne kraje. Polityki strukturalne są również przedmiotem wspólnego zainteresowania, ze względu na wysoki stopień współzależności jeśli chodzi o reakcje gospodarek strefy euro na wstrząsy oraz ich dążenie do zwiększenia swojego potencjału rozwojowego. Ponadto wyzwania stojące przed członkami unii walutowej należy rozpatrywać w kontekście międzynarodowym.

Poniżej przedstawiono pięć konkretnych przesłanek politycznych wraz z propozycjami kierunków dalszego rozwoju, mieszczącymi się w szeroko pojętych priorytetach Komisji na nadchodzący okres:

Polityki budżetowe należy realizować w jeszcze bardziej roważny sposób. Wymaga to dokładnej analizy sytuacji fiskalnej, lepszego określenia sytuacji budżetowej, uwzględnienia szerszego zakresu wskaźników oraz zrozumienia, jakie składniki przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i jak dostosowują się realne kursy wymiany w strefie euro. Powinno to pozwolić na pełne wykorzystanie okresów dobrej koniunktury w gospodarce w celu poprawy sytuacji fiskalnej. Te zalecenia pozostają w ścisłej zgodności ze zreformowanym Paktem Stabilności i Wzrostu, który ustanawia solidniejsze ramy dla prowadzenia polityk krajowych przez pełen cykl koniunkturalny i uwzględnia problemy długookresowej stabilności finansów publicznych.

Rynki dóbr i usług muszą stać się bardziej elastyczne a budżety w większym stopniu powinny sprzyjać aktywnym działaniom dostosowawczym. Doświadczenia związane z dostosowywaniem się do wstrząsów we wczesnych latach istnienia strefy euro wskazują na potrzebę większej elastyczności, jeśli chodzi o obniżanie cen. Sztywnym cenom towarzyszy coraz większy opór przed dostosowywaniem płac nominalnych, ponieważ spowodowałoby to większe straty płac realnych. To powoduje wyższe koszty dostosowawcze w odniesieniu do produkcji i zatrudnienia. Ograniczona płynność w procesie realokacji zasobów pomiędzy przedsiębiorstwami i sektorami może powodować wyższe koszty dostosowania. Dlatego też zapewnienie otwartych i konkurencyjnych rynków produktów i usług nie tylko sprzyja potencjałowi wzrostu w średnim okresie, ale również stanowi nieodłączny element wszelkich strategii mających na celu zmniejszenie kosztu społecznego cyklicznych procesów dostosowawczych. Z tego punktu widzenia weryfikacji mogą wymagać również polityki przychodów i wydatków na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym.

Należy przyspieszyć proces integracji rynków finansowych. Na całym obszarze UE osiągnięto znaczne postępy, jednak należy uczynić jeszcze więcej, by wykorzystać potencjał i zmaksymalizować korzyści związane z rynkami finansowymi w strefie euro. Silniejsza integracja finansowa może złagodzić wpływ wstrząsów ekonomicznych na dochody i na krajowe rynki kredytowe. Pełna transpozycja i egzekwowanie Planu działań w zakresie usług finansowych oraz stałe działania w kierunku zwiększenia integracji rynkowej powinny dać dalsze, istotne rezultaty w tej dziedzinie.

Polityka płacowa musi uwzględniać efekty funkcjonowania unii walutowej. Biorąc pod uwagę fakt, że coraz większą odpowiedzialność za właściwe dostosowanie polityki kształtowania płac ponoszą partnerzy społeczni, należy sprawić, by uczestnicy procesu negocjowania płac posiadali niezbędne informacje na temat problemów i skutków różnych możliwych kierunków działania. Powinno to przede wszystkim pozwolić na lepszą ocenę tego, czy obecne i przyszłe zmiany płac i cen będą korzystne z punktu widzenia koniecznych dostosowań, a także pozwolić uniknąć znacznego przekroczenia zamierzonych realnych efektywnych kursów walut wewnątrz strefy euro.

Należy wziąć pod uwagę perspektywę globalną. Perspektywę międzynarodową należy rozważać w sposób bardziej systematyczny. W ocenie postaw politycznych na szczeblu strefy euro oraz na szczeblu krajowym należy uwzględniać zróżnicowane implikacje globalnych zmian dla poszczególnych krajów – a także wpływ wywierany przez euro i strefę euro na inne podmioty gospodarki światowej poprzez handel, finanse i decyzje polityczne. Ponadto unijna strategia handlowa i pogłębienie rynku wewnętrznego mogą pomóc zwiększyć konkurencyjność gospodarki strefy euro na rynkach światowych.

Droga do silniejszej strefy euro

Unia walutowa przyniosła swoim członkom wielkie korzyści, ale należy ją nadal pogłębiać i uzupełniać, przy czym w obecnej sytuacji międzynarodowej cel ten nabiera coraz większej wagi. Obserwowane ostatnio rozbieżności w pewnym stopniu odzwierciedlają początkowe zjawiska, jakie wpływały na gospodarki państw członkowskich w okresie poprzedzającym utworzenie strefy euro w 1999 r. W przyszłości spodziewane są jednak nowe wyzwania w postaci poważnych zmian na rynkach światowych, dotyczących presji konkurencyjnej, osłabienia rynków eksportowych, czy też zmian na rynkach finansowych. Niektórzy członkowie strefy euro mogą stanąć przed koniecznością zmierzenia się z poważniejszymi problemami dostosowawczymi.

Należy sprawić, aby w przyszłości cała gospodarka strefy euro reagowała na wstrząsy w sposób elastyczny, wykorzystując swoje zdolności dostosowawcze. Musi ona wykazać się zdolnością utrzymania silnego i trwałego wzrostu także wtedy, gdy w ujęciu ogólnoswiatowym niektóre z pozostałych czynników stymulujących aktywność będą słabnąć. Może to przyczynić się do utrzymania otwartości rynków międzynarodowych i ich silnego wzrostu, a dzięki temu zwiększyć dobrobyt obywateli Europy. W miarę jak zbliża się koniec pierwszego dziesięciolecia istnienia euro, polityka i instytucje strefy euro muszą być dobrze przygotowane by stawić czoła tym wyzwaniom.

Przyspieszenie reform strukturalnych i sprzyjanie integracji

Pierwszym priorytetem jest przyspieszenie reform strukturalnych. Obecna poprawa sytuacji gospodarczej, w połączeniu z nową organizacją partnerstwa na rzecz wzrostu i zatrudnienia, stanowi wyjątkową okazję do tego, by energicznie wdrożyć niezbędne reformy strukturalne³. Może to doprowadzić do zwiększenia potencjału wzrostu w średnim okresie oraz poprawić zdolność gospodarek państw członkowskich do skutecznego amortyzowania wstrząsów. Mechanizmy rynkowe będą reagować coraz skuteczniej, a dzięki większemu wzrostowi produktywności łatwiej będzie wprowadzać dostosowania – w tym kontekście najważniejszym celem jest zwiększenie wydatków na badania i rozwój do 3% PKB oraz wspieranie innowacji. Reformy strukturalne pomogą sprostać bardziej długookresowym problemom związanym ze starzeniem się społeczeństw i globalnymi zmianami

³ Europejski Raport Konkurencyjności 2006 dokumentuje obszary, na których konieczne może być podjęcie dodatkowych działań. Patrz komunikat Komisji: „Economic reforms and competitiveness: key messages from the European Competitiveness Report 2006” („Reformy gospodarcze i konkurencyjność: najważniejsze informacje z Europejskiego Raportu Konkurencyjności 2006”), COM(2006) 697 z 14.11.2006 r.

gospodarczymi. Dlatego też w strefie euro szczególnego znaczenia nabiera strategia wzrostu i zatrudnienia, obejmująca politykę rynku wewnętrznego i politykę handlową. Pełniejsza i bardziej wyrównana integracja rynku mogłaby zapewnić znaczny wzrost dobrobytu i złagodzić przebieg procesu dostosowawczego. Jeśli chodzi o inne priorytety, należy pełniej wykorzystać potencjał rynków finansowych w zakresie rozkładania ryzyk i wyrównywania dochodów. Członkowie strefy euro muszą znaleźć takie środki strukturalne (również te sprzyjające mobilności siły roboczej, która obecnie jest bardzo mała), które najskuteczniej poszerzą możliwości w zakresie wzrostu i adaptacji, przynosząc w ostatecznym rozrachunku korzystne efekty dla całej strefy euro. Powyżej wspomniano już o związanym z tym priorytecie, jakim jest pełne uwzględnienie kontekstu strefy euro przez uczestników procesu kształtowania planu, co umożliwi bezproblemowe dostosowania w sferze konkurencyjności.

Dalsza poprawa sytuacji fiskalnej i poprawa jakości budżetów krajowych

Również polityka fiskalna może w większym stopniu przyczynić się do poprawy skuteczności dostosowań i zapewnienia trwałego rozwoju. Doświadczenia z wczesnego okresu istnienia strefy euro wskazują na potrzebę lepszego wykorzystania okresów dobrej koniunktury przez decydentów politycznych, którzy muszą również zagwarantować, że w perspektywie średniookresowej dostosowania będą zgodne ze zreformowanym Paktem Stabilności i Wzrostu. Polityka budżetowa prowadzona w ramach zreformowanego Paktu powinna coraz większy nacisk kłaść na jakość finansów publicznych, a w szczególności na strukturę polityki podatkowej i wydatków. Państwa członkowskie zobowiązały się wykorzystać nową generację programów krajowych i regionalnych wspieranych przez fundusze strukturalne i Fundusz Spójności do realizacji celów strategii lizbońskiej, co doprowadzi do poprawy jakości wydatków publicznych.

Zwiększenie koordynacji w strefie euro i poza nią

Powyższe problemy należy rozpatrywać w kontekście priorytetów polityki krajowej. Na głębszym poziomie stanowią one jednak również wyzwanie dla ładu administracyjno-regulacyjnego strefy euro. Euro przyniosło ze sobą o wiele większą współzależność, między innymi z uwagi na tempo i skalę przepływów finansowych. Instytucje UE i Eurogrupa stoją przed ważnym zadaniem koordynowania postępów dokonywanych w poszczególnych państwach, dziedzinach polityki i sektorach gospodarki. Z tej perspektywy jeszcze większego znaczenia jeśli chodzi o wspieranie efektywnego funkcjonowania strefy euro nabierają instrumenty koordynujące na szczeblu krajowym i unijnym. Wzmocnienia wymaga koordynacja budżetowa w ramach zreformowanego Paktu Stabilności i Wzrostu; ponadto należy w należyty sposób podkreślić związany ze strefą euro wymiar strategii wzrostu i zatrudnienia. Zintegrowane wytyczne na rzecz wzrostu i zatrudnienia, przyjęte przez Radę w lipcu 2005 r., odzwierciedlają wyraźne dążenie do zwiększenia koordynacji pomiędzy polityką makroekonomiczną a polityką strukturalną, w szczególności poprzez opracowywanie specyficznych wytycznych dla strefy euro. Wreszcie należy podkreślić, że istotny wkład w promowanie interesów UE i strefy euro może mieć klarowne i jednoznaczne stanowisko UE prezentowane w kontaktach z partnerami zewnętrznymi.

Promowanie rozszerzenia strefy euro

Lepsze funkcjonowanie strefy euro przyniesie korzyści jej członkom i całej unijnej gospodarce. W przypadku państw członkowskich, które nie dołączyły jeszcze do unii walutowej, euro może odegrać ważną rolę jako punkt odniesienia dla ich polityki gospodarczej. Jednocześnie bardzo ważne jest, by decydenci polityczni w pełni wykorzystali naukę na temat wprowadzenia euro płynącą z doświadczeń obecnych członków strefy euro. Dzięki temu kraje zamierzające wprowadzić euro będą mogły wyciągnąć maksymalne korzyści ze wspólnej waluty. Przy takim założeniu przyjęcie euro może pomóc pobudzić handel i rozwój, jednocześnie chroniąc te gospodarki przed zawirowaniami na rynkach międzynarodowych – przy czym ta zaleta bywa niedoceniana w okresach wysokiej płynności globalnej i niskich premii od ryzyka.

Zbliżenie się do obywateli

Samo umiejętnie sterowanie unią gospodarczą i walutową przez decydentów politycznych nie wystarczy, jeżeli przesłanie tej polityki nie dociera do zwyczajnych obywateli. Obywatele skorzystali na unii walutowej na wiele sposobów, poczynając od stabilnych cen, poprzez tańsze i łatwiej dostępne kredyty, coraz głębszą integrację gospodarczą, aż po ochronę przed skutkami zawirowań na rynkach międzynarodowych. Badania opinii publicznej dowodzą, że obywatele są świadomi praktycznej wartości euro, ale są słabiej poinformowani na temat szerszych korzyści makroekonomicznych wynikających z unii walutowej. Wiele osób uważa, że jej członkowie mogliby ściślej koordynować swoją politykę. Należy więc udowodnić obywatelom, że uczestnictwo w unii walutowej stanowi drogę do znacznej i trwałej poprawy warunków życiowych, a także do stabilności gospodarczej i finansowej.

* * *

Patrząc wstecz na pierwsze lata funkcjonowania unii walutowej dostrzega się wyraźnie, że udało się wprowadzić mocne ramy makroekonomiczne. Obecnie należy sprawdzić, czy polityki są prawidłowo wdrażane, w jakim stopniu reformy strukturalne wspierają proces dostosowawczy oraz do jakiego stopnia można skonsolidować ład administracyjno-regulacyjny w strefie euro. W niniejszym komunikacie nakreślono priorytety, które powinny zapewnić prawidłowe funkcjonowanie powiększającej się strefy euro oraz zwiększyć jej udział w gospodarce światowej. Będzie to wymagało lepszej koordynacji polityki i poprawy ładu administracyjno-regulacyjnego, w szczególności poprzez strategię wzrostu i zatrudnienia oraz w kontekście Eurogrupy. Osiągnięcie niezbędnego konsensusu politycznego będzie wymagającym zadaniem. Jest to jednak niezbędne, jeżeli obywatele Europy mają w pełni skorzystać z unii gospodarczej i walutowej oraz jeżeli dziesiąta rocznica euro ma zastać nas na drodze do trwałego wzrostu.